

KRISTÁLY-SÚLY SZÍVVERÉSŰ EMBER-VILÁGÍTÓTORONY

Mert az voltál!

Kristály-súly szívverésű ember-világítótorny.

Zárt és rejtelmes, mint egy atom.

Elpusztításra-sose-váró, mint minden hatalom.

Nyárhajnali virradás-rózsafény és temető-szagú alom.

Halál-jövő, hisz halál-alkalom.

Sejtelek bánat-virág egy ősz-kezdeti vérző alkonyon.

Tisztaság.

Pusztaság.

A reményből kifakadt elmúlás-ág.

Sose-vénülő ifjúság.

Szederfa fehér ikraujj-gyümölcsű lombzenéje,

viharzáró-kéje

laza-lágy szomjúság,

zöld szomorúság.

Halál-kiválasztott: győztesen megölt szigorúság.

Te előre-megfeszített lét-tudat, tarkón-lőtt világegyetem.

Te egyetlenem és mégse egyetlenem,

akire szívemet bíztam, míg felnőtté zuhantam.

Te mindig-remény

balga fény,

hiszékeny, gyermeteg tévedés.

De meghalni ez se kevés.

A múlt héten találkoztam veled.

Veled?

Nem veled.

Hiszen aki eleven még,

mert élet-hit, élet-akarat, élet-szentség,

hogyan találkozhatna a régen sírgödörbe lőttel,

Petőfi Sándorral és a Petőfi Sándor-azelőttel,

a már föld-kosszá rohadt ifjúság-múltidővel?

Hisz ha a Földgolyóban élve befelé és lefelé halad

csak csontvázat talál, kopasz csont-torony-gótikát,

leesett alsó-állkapcsú, üres szemgödrű, tátott koponyát

fogsoros csontbuborék-ásítást, szőrtelen hártagyömb-szavakat.

A múlt héten találkoztam veled.

Nem, nem veled, de feleségeddel: Fifivel,

egy élelmiszer-boltban, találkoztam az asszony-öreg-kicsivel,

bottal botorkált, félig vakon,
 mint az ősz, mosolytalan mégis-bizalom.
 Azt mondta: „Feri, még mindig bánt, hogy talán
 meg tudtam volna menteni Miklóst. Hiszen ha élve nézne rám,
 maguk biztos jó barátok lennének Miklóssal.”
 S én megcsókoltam őt:
 a vaksi, öreg tántorgó kicsi nőt.
 Behavaztam pislogás-sziromözönnel, az őszi lombhullás-riadóval.
 Mint a fehér gyászt, télen marékkal szórt konyhasóval.
 Fölgyújtottam öreg szép szóval.

S égtünk aztán mindketten,
 mint fölgyújtott avarkazlak a temetőkertben.

Szívembe tettelek, szívembe teszlek.
 Azért tegezlek.
 Minden verseskönyved ott szorong
 kamaszkorom óta könyvespolcomon.
 Egy antikvárium raktárából vettem őket a Múzeum-körúton,
 s te forogsz bennem, mint a cigány hajtott talicskás köszörű-korong,
 s szikra-köpése,
 meg a késél édes szenvedése,
 szétárad véremben, kiló szememből, villámokként ugrál arcomon.
 Hisz alig élt, amíg élt
 a világítótorony sötétség-kaszabolás,
 hisz te sem voltál más:
 elevenen járkáló halálraitélt!
 Pedig voltak, akik kinevettek.
 Barátaid barátaim lettek,
 akik elhittek, gyűlöltek, rád nevettek, szerettek:
 te Halál-halász,
 Élet-kalász,
 Áldozat-Aranyszerleg,
 akinek kehely-öblébe epét keverték.
 Üvegharang, akit vak kézzel a megalázás-sziklához vertek!

Bronz-karámfának dőlő bronzszobrodat én avattam Borban,
 a haláltáborban.

S a rézbánya oly mély volt, mint a Himalájában
 a sárgán virágzó tibeti völgy, s a völgy világmély torkában
 a lefelé csigavonal autóút réz-koszorú talpán
 a gigászi teherautók, mint miniatűr gyufásdobozok,
 pedig nyolc kerekük, s a szikrázó keréktárcsa-dobok
 vastagok voltak, mint a szuszogó bálna-orkán,
 s mégis a titáni fordított réz-süvegben
 a fordított méhkas szalmafonat szívüregben
 a telihold kerekű teherautók oly picinyek voltak a rézpecséten,
 mint a feketepettyes piros katicabogarak a fűkalász zöld hüvelyében
 a kéken
 rezenő fölvergott, nyitott szív hús-alja izomtölcsér-csücskében
 s nyüzsögtek a piros pontok, a fenékiszap enyvébe keverték
 s száradt az alkonyvér a szívműtét-szikén, operáló-késen.
 S körben a titáni tölcser-völgy sárgán és sejtelmesen virágzott,
 mint a tavaszi aranyeső-bokrokkal áldott
 boldog kert, mint a nyáréji tejút-hányadék égbolt.
 Így volt!
 És te nem lehettél velem,
 hisz tarkón-lőtt a gyűlölet, holtan sírba-rúgott a Félelem.

Egyszer talán láttalak is Bián,
 mert gyerekként néztem a halálmenetet:
 folytak, csoszogtak át a Fő-utcán csámpásan, reménytelenül
 a szántóföldek vége esőlatyak sár-országúton, a magyar Via Dolorozán, Via Appián
 ahol Jézus hurcolta vért köpve, rogyadozva hatalmas tövis koszorú gólyafészek-kalapban
 a keresztet,
 ahol húszezer meztelen férfit, a lázadókat, keresztre szögeztek
 s azok gyűrődtek, vonaglottak, mint horogra tűzött kukac, giliszta,
 s azok aszalódtak, horpadtan ráncolódtak, mint a szilva-korongos szita,
 s ki merte hinni akkor, hogy megmenekül?
 Akit szuronypuskás csendőrök kísértek:
 sok zöldláng-kakasfarok tollcsokros, fekete bársonykalapos sárga kísértet.
 S nézte a falu a százezer düllelt darázs-szemű vánszorgó-tetemet.

Akit a gyűlölet megaláz, aztán majd betemet.
 Vagy be se temet.
 De otthagya halottan a hóban:
 kinyílt pipacshoz hasonló szájjal, lihegéstelen fogsor-riadóban.

Ki vagy te Barátom?
 Nemcsak az, aki voltál.
 Hiába jajgatok, belátom.
 Hiszen csak az vagy, amit szoltál!
 Emberkönnny-sós
 titok-óceán Radnóti Miklós.

Óceánsós bánat,
 halál-öröm, élet-temető,
 mennyei tető,
 tizenegyezer-méter befele-láz
 só-súlya megváltó mély-virág titok-varázs,
 zárt özönlés, lágy ringás, nehéz zokogó víz-lobogás,
 akiben áldozat, kárhozat, bűn, éhség, párduc-ragadozás,
 halottak lombhullása óceán-alja vak avar,
 átkozat, kárhozat, korhadás, rothadás,
 sivár dülledt izzás: szemgolyó-parázs,
 aki mégis tükre vagy a rád néző csillag-téboly éjszakának,
 aki örökké teherbe esel mégis,
 magzatvizedben nyüzsög a halál és a remény is
 millió alakú titok-alak,
 takonylepedő lengés óriás, öldöklő fény-salak,
 lámpa-barlang-szájú szörny dobozok, világító üstökös-halak.
 Mert te vagy a megmaradás,
 megszületés,
 örök ringatás, befejezhetetlen temetés,
 kikezdzhetetlen boldog anyaméh, végzet-teremtés.
 Az áldozat és az áldozati kés,
 örökös bánat-aratás, boldog szent megfeszülés.

S úgy állsz ki könny-vízesés
 önmagadból:
 a körötted tenyésző só-súlyú végtelen habból,
 a titok-óceán élet-ravatalból,
 mint Isten szívébe döfő iszonyat-fényszigony
 világítótorony.

Juhász Ferenc

Juhász Ferenc